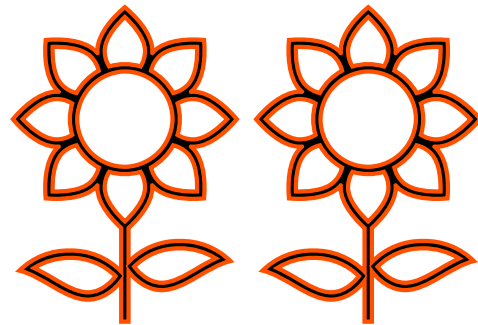

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

LOPS-tuunaamo Opinto-ohjaus

Tervetuloa!

Ohjelma

- Ajankohtaista ja LUKE/OPO
- "SISU-hankkeen kevätkuulumisia"

opinto-ohjaaja Pauliina Pöntinen, Kuopion Lyseon lukio
opinto-ohjaaja Jussi Lounassalo, Gradia-lukiot

- Hyvän ohjauksen kriteerit

JULKAISUJA

Hyvän ohjauksen kriteerit (2023)

Hyvän ohjauksen kriteerien tavoitteena on tukea lasten ja nuorten ohjauksen laatua, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä huomioida ohjauksen kasvava merkitys oppivelvollisuuden laajentamisen myötä. Kriteerit on laadittu suositukseksi perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen ohjaukseen. Valtakunnallisten kriteerien tavoitteena on varmistaa lasten ja nuorten ohjaus tasapuolisesti ja saavutettavasti asuinpaikasta ja olosuhteista riippumatta.

Hyvän ohjauksen kriteerit on suunnattu ensisijaisesti opetuksen ja koulutuksen järjestäjille sekä oppilaanohjaajille ja opinto-ohjaajille arjen työkaluksi, jonka avulla voidaan varmistaa laadukas ohjaus jokaisella kouluasteella sekä yksilöllisillä opintopoluilla.

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/hyvan-ohjauksen-kriteerit-0>

Lukiokoulutuksen laatustrategia (2022)

- Julkaistu 10.11.2022
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164436>
- Lukiokoulutuksen laatustrategia 2030 määrittää lukiokoulutuksen laadunhallinnalle sekä sen johtamiselle valtakunnalliset ja yhdensuuntaiset periaatteet.
- Lukiokoulutuksen laatustrategia rakentuu neljälle laatutekijälle, jotka ovat laadukas oppiminen, hyvinvointi ja osallisuus, kehittyvä toimintakulttuuri sekä lukiokoulutuksen saavutettavuus.
- Valtion erityisavustus lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman edistämiseen 2022–24 (11,2 milj.€)

LUKE/OPO-verkoston nykytilanne

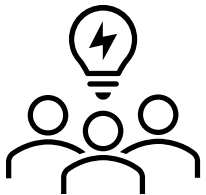
LUKE-verkosto opinto-ohjauksen tukiverkostonä

- Verkosto on **valtakunnallinen ja tarkoitettu kaikille lukion opinto-ohjaajille**. Sen tavoitteena on myös tukea jo olemassa olevien alueellisten verkostojen toimintaa.
- Verkostossa mukana olevat opinto-ohjaajat kehittävät toimintaansa opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti paikallisista lähtökohdista ja tarpeista käsin. Verkoston tuella opinto-ohjaaja pysyy ajan tasalla **ajankohtaisista teemoista ja muutoksista sekä verkostoituu** toisten opinto-ohjaajien kanssa. LUKE-verkoston kautta on myös mahdollisuus erilaisten materiaalien jakamiseen, osaamisen kehittämiseen ja tapahtumiin osallistumiseen.
- **ILMOITTAUTUMINEN:** <https://link.webropolsurveys.com/S/168D16C2A5B7BF2D> tai laittamalla sähköpostia kati.taipale@oph.fi.

LUKE/OPO VERKOSTON TOIMINTA NYKYTILANNE

NOIN 150 OPINTO-OHJAAJAA!

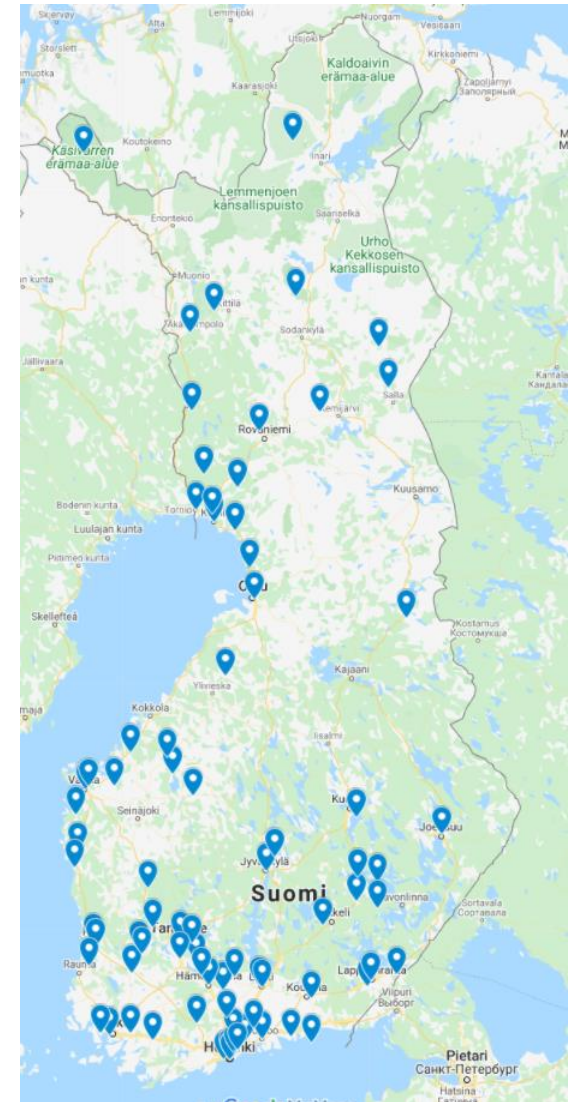
MISTÄ AIHEISTA HALUAISIT KUULLA LISÄÄ? KIRJOITA CHATTIIN!

LUKE: SIVUSTOT JA SOME

- LUKE – Lukioiden kehittämisverkosto: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/luke-lukioiden-kehittamisverkosto>
 - Lukion opinto-ohjaajien verkoston aloituswebinaari
 - 24.11. seminaarin hanke-esittelyt (Laatu- ja saavutettavuusohjelma)
- Facebook: LUKE-verkosto

Laatu- ja saavutettavuusohjelman hankkeet (2021-2023)

- Oppimisen ja koulunkäynnin **tehostettua tai erityistä tukea** perusopetuksessa saaneiden opiskelijoiden ohjauksen erityiskysymykset lukiokoulutuksessa
- **Maahanmuuttotaustaisten opiskelijoiden** ohjaukseen ja jatko-ohjaukseen liittyvät erityiskysymykset
- **Tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen (TUVA)** liittyvä ohjaus
- **Lukio-opintojen aikainen jatko- ja uraohjaus sekä ilman jatko-opintopaikkaa** jääneiden ohjaus
- Lukioissa tehtävään **korkeakouluyhteistyöhön ja kansainvälisyyteen** liittyvä ohjaus
- Lukioissa tehtävään **työelämäyhteistyöhön ja yrittäjyyteen** liittyvä ohjaus
- **Tulevaisuusnäkökulmien** vahvistaminen ja ennakointitiedon hyödyntäminen lukion ohjaustyössä

“SISU-hankkeen kevätkuulumisia”

Pauliina Pöntinen
Jussi Lounassalo

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Hyvän ohjauksen kriteerit

opetusneuvos Kati Taipale, lukiokoulutus
opetusneuvos Mia Vartiainen, ammatillinen koulutus
Erityisasiantuntija Tiina Kärkkäinen, ammatillinen koulutus

Hyvän ohjauksen kriteerien muutostyön taustalla

ELO – strategia

Opinto-ohjauksen kehittämisohjelma

Laajennettu oppivelvollisuus

Yhteistyö eri koulutusasteiden (nivelevaiheet), sidosryhmien ja työelämän välillä

Arviointi- ja kehittämistyö (laatu)

Opetussuunnitelmat ja tutkinnon perusteet

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

- Hyvän ohjauksen kriteerien luonnoksen laati VALO – valtakunnallista laatua ohjaukseen -hanke (*Oikeus osata* -ohjelma), ja se valmistui kesäkuussa 2022
- Opetushallitus perusti tammikuussa 2022 työryhmän tukemaan hyvän ohjauksen kriteerien muutostyötä. Työryhmän jäsenet edustivat eri ohjausalan ammattilaisia. Mukana työryhmätyöskentelyssä oli asiantuntijoita perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta, ammatillisesta koulutuksesta, Ohjaamosta, opettajakorkeakoulusta ja yliopistosta
- Kriteereitä on lisäksi kommentoinut muun muassa Elinikäisen ohjauksen ELO-foorumin työjaosto
- Syksystä 2022 kriteerityötä ovat vieneet eteenpäin Opetushallituksen sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjauksen asiantuntijat

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

1. Hyvän ohjauksen kriteerit eivät ole arvo- tai tärkeysjärjestyksessä

2. Termit:

Oppijalla viitataan sekä oppilaaseen että opiskelijaan

Oppimisympäristö viittaa pääsääntöisesti kouluihin, oppilaitoksiin sekä työpaikkoihin ja työelämään (TET, työelämässä oppiminen) sekä digitaalisiin oppimisympäristöihin / erilaisiin verkkoympäristöihin

Toimintaympäristö viittaa yhteiskuntaan

3. Oppija nähdään ohjausprosessissa subjektina

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

4. Dokumentin lopusta löytyy kirjallisuus/julkaisut, joita on käytetty hyvän ohjauksen kriteerien taustamateriaalina

→ keskeiset käsitteet ja keskeiset lait

5. Hyvän ohjauksen kriteerit on *suositus ja työkalu* ja kriteerit on tehty yhteisiksi niin perusopetukseen kuin toiselle asteelle

6. Hyvän ohjauksen kriteereitä tullaan jatkossa päivittämään säännöllisesti

7. Hyvän ohjauksen kriteerit eivät ota kantaa opinto-ohjaajien mitoitukseen

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvän ohjauksen kriteereissä on huomioitu Elinikäisen ohjauksen strategian tavoitteet ja toimenpidesuosituksset, joita ovat

- saavutettavuus ja asiakaslähtöisyys
- digitaalisuus
- laadukkuus
- yhdenvertaisuus ja kestävyys
- monialaisuus ja koordinointi
- tietoon perustuva ohjaus

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Ohjaus huomioi oppijan kokonaistilanteen

Ohjaus on oppijälähtöistä ja vuorovaikutteista

Ohjaus on saavutettavaa ja monikanavaista

Ohjaus on monialaista yhteistyötä

Ohjaus on yhdenvertaista, tasa-arvoista ja eettisesti kestävä

Ohjaus tukee siirtymävaiheen yhteistyötä

Ohjaus tukee urasuunnittelutaitoja

Ohjaus edistää vaikuttavaa työelämäyhteistyötä

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvä ohjaus on oppijan kokonaistilanteen tukena, kun

- oppijan oppimaan oppimisen taidot kehittyvät
- oppijan yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot kehittyvät
- oppija tunnistaa omia vahvuuksiaan
- oppijan osallisuus vahvistuu
- oppija asettaa ja saavuttaa omia tavoitteitaan
- oppija saa omiin valmiuksiinsa ja tavoitteisiinsa nähden riittävästi sopivaa ohjausta

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvä ohjaus on oppijälähtöistä ja vuorovaikutteista, kun

- oppijan tarpeet ja valmiudet huomioidaan
- oppijan motivaatio vahvistuu
- ohjaus edistää yksilöllisten opinto- ja urasuunnitelmien toteutumista
- ohjaus muodostaa jatkumon erilaisissa siirtymävaiheissa
- ohjaus perustuu molemminpuoliseen luottamukseen
- ohjaus mahdollistaa jatkuvan, kannustavan palautteen
- ohjaus auttaa oppijaa kiinnittymään opintoihin

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvä ohjaus on saavutettavaa ja monikanavaista, kun se

- hyödyntää koulussa ja oppilaitoksessa yksilö-, pienryhmä-, ryhmä- ja vertaisohjausta
- on toteutettavissa niin lähi-, etä- kuin digiohjauksena
- hyödyntää ohjauskeskustelussa eri ohjausmuotoja oppijan tavoitteet ja tarpeet huomioiden

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvä ohjaus on monialaista yhteistyötä, kun

- toimijoilla on yhteinen ymmärrys tavoitteista, sisällöistä, menetelmistä ja työtavoista
- toimijoilla on selkeät vastuut ja työnjako
- kaikkien toimijoiden asiantuntemusta hyödynnetään
- opetuksen ja koulutuksen järjestäjä koordinoi ja johtaa ohjausta
- ohjaus edistää luottamusta, yhteistä keskustelua ja asiantuntijuuden rajojen tunnistamista

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvä ohjaus on yhdenvertaista, tasa-arvoista ja eettisesti kestävä, kun se

- luo luottamuksellisen ohjaustilanteen, johon oppija voi osallistua ja sitoutua
- huomioi kulttuurisen moninaisuuden ja on kielitietoista
- turvaa yhdenmukaisen kohtelun ja edistää yhdenvertaisuutta esteettömillä ja saavutettavilla palveluilla
- kunnioittaa ihmisarvoa
- edistää itsemääräämisoikeutta
- edistää hyvinvointia
- edistää kestäväen tulevaisuuden taitojen ja osaamisen hankkimista
- edistää jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia
- edistää sukupuolten tasa-arvoa

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvä ohjaus tukee laajennettua oppivelvollisuutta ja siirtymävaiheen yhteistyötä, kun se

- sujuvoittaa siirtymiä jatko-opintoihin, työhön tai muuhun palveluun
- vähentää ajanjaksoja koulutuksen ja työelämän ulkopuolella
- vahvistaa kodin ja koulun/oppilaitoksen välistä yhteistyötä
- tukee monialaista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa (esimerkiksi yhteistyö opiskeluhuollon ja nuorisotoimen kanssa)
- on koordinoitua ja johdettua opetuksen ja koulutuksen järjestäjän taholta
- rakentuu toimintatavoista, jotka ovat ohjausvastuiden mukaisesti yhdessä sovittuja

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvä ohjaus tukee urasuunnittelutaitojen kehittymistä, kun

- oppijan elinikäisen oppimisen taidot kehittyvät
- ohjaus tähtää tulevaisuuteen ja huomioi oppijan motivaation ja valmiudet hakeutua jatko-opintoihin
- ohjaus mahdollistaa realistisen urasuunnitelman laatimisen

→ Urasuunnittelutaidot perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

Hyvä ohjaus edistää vaikuttavaa työelämäyhteistyötä, kun se

- tukee ja kehittää oppijan työelämä- ja työnhakutaitoja monialaisena yhteistyönä
- edistää hyvinvointia ja toimijuutta opiskelu- ja työuran muutoksissa
- tukee osaamisen kehittymistä opintojen ja työelämän eri vaiheissa
- tarjoaa tilan tunnistaa omia vahvuuksia, rakentaa verkostoja ja suunnata eteenpäin

→ Työelämäyhteistyö perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Hyvän ohjauksen kriteerit 2023

- Hyvän ohjauksen toteuttamista tukevat ohjauksen suunnitelmallisuus, selkeä johtaminen sekä järjestelmällinen arviointi
- Opetuksen ja koulutuksen järjestäjän toimintaa määrittää [ohjaussuunnitelma](#)
 - suunnitelman tehtävänä on vahvistaa ohjauksen toteutusta, koordinointia ja johtamista
- Toiminnan arviointi ja kehittäminen – ohjaus osana laatutyötä

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos ja hyvää kevään jatkoa!

Kati Taipale

kati.taipale@oph.fi

Opetusneuvos

Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja
vapaa sivistystyö

